

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานทางการเงินและการประหยัดต่อขนาดของธุรกิจถุงมือยางในประเทศไทยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างตลาดของอุตสาหกรรมถุงมือยางและวิเคราะห์ถึงผลการดำเนินงานด้านการเงินเปรียบเทียบในแต่ละระดับขนาดการผลิต ตลอดจนการวิเคราะห์การประหยัดต่อขนาดของบริษัทตัวอย่างของหน่วยธุรกิจถุงมือยาง เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับตัวของผู้ประกอบการรายใหม่ และสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายในการพัฒนาธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ การกำหนดยุทธศาสตร์ของภาครัฐ โดยใช้ข้อมูลรายงานงบการเงินของบริษัทตัวอย่าง 14 บริษัท ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2547 จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

อุตสาหกรรมถุงมือยางเป็นการผลิตเพื่อเน้นส่งออกประมาณร้อยละ 95 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ประเทศไทยมีความพร้อมด้านวัตถุดิบ เพราะเป็นแหล่งผลิตยางพารามากที่สุดในโลก แต่ทั้งนี้ยังมีข้อด้อยด้านเทคโนโลยีการค้นคว้าวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต และการหาตลาดต่างประเทศ ซึ่งในปัจจุบันผู้ประกอบการในประเทศไทยสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนของบริษัทข้ามชาติ และผู้ประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลาง ซึ่งเป็นกิจการที่ลงทุนโดยคนไทย โดยปัจจุบันโรงงานผลิตถุงมือยางประมาณร้อยละ 90 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ทำการผลิตถุงมือยางประเภทที่ใช้ในการตรวจโรค เนื่องจากเป็นถุงมือที่ผลิตได้ง่ายที่สุด ใช้เวลาในการผลิตสั้น เทคโนโลยีการผลิตไม่ซับซ้อน และเป็นที่ต้องการของตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ

ปัจจุบันสภาพตลาดภายในประเทศมีผู้ผลิตขนาดใหญ่เพียง 4-5 บริษัท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุน ตลาดในประเทศมีขนาดเล็กเมื่อเทียบกับตลาดต่างประเทศ สิ่งสำคัญในการแข่งขันจะอยู่ที่คุณภาพและการตลาดเป็นหลัก ส่วนสภาพการแข่งขันในตลาดระหว่างประเทศ พบว่า ผู้ประกอบการในประเทศไทยจะต้องแข่งขันกันเองในการส่งสินค้าไปขายในต่างประเทศ และยังต้องแข่งขันกับประเทศคู่แข่งต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศมาเลเซีย ทำให้บริษัทคนไทยจะต้องสามารถประคองตัวและพยายามรักษาตลาดเดิมเอาไว้ เพราะบริษัทร่วมทุน

และบริษัทต่างชาติมีเครือข่ายด้านการตลาดกว้างขวางและสินค้ามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในตลาดต่างประเทศ และมีการใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูง โดยประเทศไทยมีตลาดส่งออกที่สำคัญได้แก่ สหรัฐอเมริกา เยอรมนี สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส เป็นต้น ส่วนตลาดนำเข้าดูมีอย่างที่สำคัญได้แก่ มาเลเซีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เป็นต้น

ผลการศึกษาการดำเนินงานด้านการเงินของหน่วยธุรกิจดูมีอย่างเปรียบเทียบในแต่ละระดับขนาดการผลิตจากบริษัทตัวอย่าง 14 บริษัท โดยใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เพื่ออธิบายถึงประสิทธิภาพทางการเงินของแต่ละบริษัท พบว่าโดยภาพรวมบริษัทตัวอย่างขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพที่ดีกว่าบริษัทตัวอย่างขนาดอื่นทั้งหมด แสดงถึงการมีศักยภาพเพียงพอที่สามารถขยายตัวได้ในอนาคต โดยมี บจก. สยามแซมเพอร์เมด ซึ่งเป็นบริษัทที่มีประสิทธิภาพทางการเงินมากที่สุด เมื่อพิจารณาบริษัทตัวอย่างขนาดกลางนั้น โดยภาพรวมจัดว่ามีประสิทธิภาพทางการเงินอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีเพียง บจก. เมดิโกลฟส์ และ บจก. เอส เอ เอสรับเบอร์โปรดักส์ มีประสิทธิภาพทางการเงินที่สามารถประคองตัวให้อยู่รอดในธุรกิจต่อไปได้ ส่วนบริษัทตัวอย่างขนาดย่อมทั้งสามแห่งเป็นบริษัทที่มีประสิทธิภาพด้านการเงินต่ำที่สุด เนื่องจากประสบปัญหาการเงินหลายด้าน จากความผิดพลาดทั้งหลายนี้อาจส่งผลถึงความสามารถในการอยู่รอดของบริษัทได้

ผลการศึกษาการประหยัลดต่อขนาดของธุรกิจผลิตดูมีอย่าง โดยวิธี Survivor technique พบว่ากิจการที่เกิดการประหยัลดต่อขนาดมี 7 ใน 14 บริษัทตัวอย่าง หรือประมาณร้อยละ 50 ของบริษัทตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยบริษัทตัวอย่างขนาดกลาง 3 บริษัท และขนาดใหญ่ 4 บริษัท ส่วนบริษัทตัวอย่างขนาดใหญ่ คือ บจก. เมดิโกลฟส์ เป็นบริษัทตัวอย่างที่ไม่เกิดการประหยัลดต่อขนาดในระดับน้อย คือมีโอกาสเกิดการประหยัลดต่อขนาดได้หากมีการเพิ่มทุน ส่วนกิจการที่มีการดำเนินการที่ไม่เกิดการประหยัลดต่อขนาดมี 6 บริษัท ประกอบด้วย มีบริษัทตัวอย่างขนาดเล็ก 3 บริษัท และขนาดกลางอีก 3 บริษัท

จะเห็นได้ว่าผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และการประหยัลดต่อขนาด ให้ผลสอดคล้องกันซึ่งชี้ให้เห็นว่า บริษัทตัวอย่างขนาดกลางและขนาดเล็กซึ่งส่วนใหญ่เป็นกิจการของคนไทย มีเงินลงทุนน้อย เทคโนโลยีการผลิตระดับต่ำ และมีความลำบากในการหาตลาดรองรับสินค้า ทำให้กิจการส่วนใหญ่มีสภาพคล่องทางการเงินต่ำ และมีการดำเนินงานที่ไม่เกิดการประหยัลดต่อขนาด มีเพียงบริษัทตัวอย่างขนาดกลางคือ โดยมีเพียง บจก. เมดิโกลฟส์ และ บจก. เอส เอ เอสรับเบอร์โปรดักส์ ที่มีประสิทธิภาพทางการเงินอยู่ในเกณฑ์ดี และกิจการมีการดำเนินงานที่เกิดประหยัลด

ต่อขนาด แสดงถึงความสามารถประคองตัวให้อยู่รอดในธุรกิจต่อไปได้ ส่วนบริษัทตัวอย่างขนาดใหญ่โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพทางการเงินดีกว่าบริษัทตัวอย่างขนาดอื่นทั้งหมด และเป็นกิจการที่เกิดการประหยัดต่อขนาด แสดงถึงการมีศักยภาพเพียงพอที่สามารถขยายตัวได้ในอนาคต อาจเนื่องจากบริษัทตัวอย่างขนาดใหญ่ส่วนมากเป็นบริษัทข้ามชาติ จึงทำให้มีข้อได้เปรียบทั้งด้านเงินทุน และด้านเทคโนโลยีการผลิต โดยเฉพาะ บจก. สยามเซมเพอร์เมค ซึ่งเป็นบริษัทตัวอย่างที่มีประสิทธิภาพทางการเงินมากที่สุด และเกิดการประหยัดต่อขนาดของกิจการได้ในระยะยาว สิ่งเหล่านี้อาจเป็นผลให้ส่วนแบ่งการตลาดของบริษัทตัวอย่างขนาดกลาง และขนาดเล็ก ซึ่งเป็นกิจการของคนไทยเองจะต้องประสบกับปัญหาขาดทุนได้ ส่งผลต่อเนื่องถึงความอยู่รอดของกิจการได้

ผลการวิเคราะห์โครงสร้างตลาดภายในประเทศ มีลักษณะเป็นตลาดผู้ขายน้อยราย เนื่องจากผลการวิเคราะห์การกระจุกตัวของผู้ผลิต มีค่าอัตราส่วนการกระจุกตัวของอุตสาหกรรม (CR) โดยพิจารณาจากรายได้จากการขายของผู้ประกอบการ 1 ราย 2 ราย 4 ราย 6 ราย และ 8 ราย รวมกัน ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2547 อัตราส่วนการกระจุกตัวมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 39.69 64.76 82.46 90.55 และ 95.12 ของรายได้จากการขายทั้งหมด ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอุตสาหกรรมถุงมือยางมีการกระจุกตัวของผู้ผลิตอยู่ในเกณฑ์สูง แสดงถึงความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิตรายใหญ่ ซึ่งถือเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งของผู้ผลิตรายใหม่ในการเข้าสู่ตลาด ส่วนสินค้ามีความแตกต่างกันแต่สามารถทดแทนกันได้ดี โดยผู้ผลิตรายใหม่ยังมิมีอุปสรรคในหลายด้านจากสภาพคล่องทางการเงินและการประหยัดต่อขนาดของบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งถือเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการเข้ามาทำธุรกิจ เป็นเหตุให้ผู้ผลิตรายใหม่ต้องเผชิญกับอุปสรรคในด้านต้นทุนด้านการผลิต การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่สูง อีกทั้งปริมาณความต้องการใช้ถุงมือยางภายในประเทศมีภาวะอิ่มตัว ดังนั้นผู้ผลิตรายใหม่ที่เข้าสู่ตลาดจะต้องเน้นการทำธุรกิจเพื่อมุ่งส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผลการดำเนินงานทางการเงินและการประหยัดต่อขนาดของธุรกิจถุงมือยางในประเทศไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะและข้อจำกัดบางประการคาดว่าจะประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจจะศึกษาครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์

1. จากผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เห็นได้ว่าโดยภาพรวมบริษัทตัวอย่างขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพทางการเงินดีกว่าบริษัทตัวอย่างขนาดอื่น แสดงถึงการมีศักยภาพเพียงพอที่สามารถขยายตัวได้ในอนาคต ในขณะที่บริษัทตัวอย่างขนาดกลางและขนาดย่อม มีประสิทธิภาพด้านการเงินอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากการประสบปัญหาหลาย ๆ ด้านที่สำคัญ เช่น การบริหารสภาพคล่อง การบริหารลูกหนี้ หรือการตัดสินใจในการลงทุน เป็นต้น ดังนั้นภาครัฐควรมีการสนับสนุนด้านเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในตลาดปัจจุบัน รวมทั้งการส่งเสริมการลงทุน เส้นทางขยายการผลิตให้แก่ผู้ประกอบการรายใหม่ เพื่อประโยชน์ในการใช้ประกอบการตัดสินใจในการวางแผนการผลิตในระยะยาว ช่วยลดความเสี่ยงด้านการลงทุน และเน้นการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการตลาด และการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตระหว่างบริษัทขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพในการขยายการผลิตกับบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก เพื่อให้อุตสาหกรรมคู่มืออย่างสามารถพัฒนาได้อย่างเป็นระบบ

2. เนื่องจากผลการศึกษาการประหยัดต่อขนาดการผลิต พบว่าบริษัทตัวอย่างขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งส่วนใหญ่เป็นกิจการของคนไทยโดยภาพรวมมีการผลิตที่ไม่เกิดการประหยัดต่อขนาด แสดงถึงการไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน อาจเนื่องจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น และขาดการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย ดังนั้นผู้ประกอบการควรเร่งปรับปรุงประสิทธิภาพแรงงานให้สอดคล้องกับค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้น รวมทั้งการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการใช้ปัจจัยการผลิต โดยการใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่เหมาะสมกับขนาดการผลิตของตน เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วย เกิดการประหยัดต่อขนาดในการผลิต ส่งผลต่อการอยู่รอดได้ในระยะยาว

3. จากผลการวิเคราะห์โครงสร้างตลาดภายในประเทศมีลักษณะเป็นตลาดผู้ขายน้อยราย อุตสาหกรรมมีการกระจุกตัวของผู้ผลิตอยู่ในเกณฑ์สูง หรือแสดงถึงศักยภาพในการแข่งขันผู้ผลิตรายใหญ่ อีกทั้งปริมาณความต้องการใช้คู่มืออย่างภายในประเทศมีภาวะอิ่มตัว ซึ่งถือเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งของผู้ผลิตรายใหม่ในการเข้าสู่ตลาด ดังนั้นผู้ผลิตรายใหม่ที่เข้าสู่ตลาดจะต้องเน้นการทำธุรกิจเพื่อมุ่งส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

4. ในการเข้าแทรกแซงราคาน้ำยางดิบของรัฐบาลเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ควรคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่ออุตสาหกรรมต่อเนื่องในประเทศ เนื่องจากมีผลทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น จะ

ทำให้ผู้ประกอบการไม่เกิดแรงจูงใจในการผลิต และทำให้การส่งเสริมการใช้น้ำอย่างขึ้นภายในประเทศอาจไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนายางพาราครบวงจร.

5. รัฐบาลควรเข้ามาส่งเสริมในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการยาง โดยอาจมีการจัดตั้งหน่วยงานอิสระที่ดูแลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยางโดยเฉพาะ เพื่อเป็นศูนย์รวมแหล่งข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด เพื่อให้สามารถวางแผนการผลิตยางมืออย่างให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาในระดับเทคโนโลยีการผลิต เพื่อช่วยลดต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตโดยเฉพาะผู้ผลิตขนาดกลาง และขนาดย่อมที่ไม่อาจพัฒนาเทคโนโลยีของตนเองขึ้นมาได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษการประหยัดต่อขนาดอุตสาหกรรมยางมืออย่างเปรียบเทียบระหว่างวิธี Survivor technique กับวิธีประมาณด้วยฟังก์ชันต้นทุนการผลิต เนื่องจากแม้วิธี Survivor technique จะเป็นเครื่องมือที่ดีในการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนกับผลผลิตก็ตาม แต่เทคนิคนี้ก็ยังมิข้อจำกัดเพราะไม่ได้กล่าวถึงต้นทุนต่อหน่วยโดยเปรียบเทียบของแต่ละโรงงานการผลิตว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

2. ควรทำการศึกษาถึงความอยู่รอดของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางพาราขั้นต้น เช่น ยางแผ่นรมควัน น้ำยางข้น เป็นต้น และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางพาราต่อเนื่องอื่นๆ นอกเหนือจากอุตสาหกรรมยางมืออย่าง เช่น ยางยานยนต์ ยางยานพาหนะ เป็นต้น เพื่อสามารถมองเห็นภาพรวมของอุตสาหกรรมได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น

3. ควรหาวิธีเพิ่มขนาดบริษัทตัวอย่างให้อยู่ในจำนวนที่เป็นตัวแทนได้ดี ซึ่งอาจอาศัยการช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานอิสระ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม และสภาอุตสาหกรรมให้ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการ เนื่องจากมีความไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ในรายงานงบการเงินของบางบริษัท ดังนั้นในการศึกษารั้งนี้จึงสามารถทำการศึกษบริษัทผลิตยางมืออย่างได้เพียง 14 บริษัท จากทั้งหมด 22 บริษัท

ข้อจำกัดในการศึกษา

1. ข้อมูลปฐมภูมิมิข้อจำกัด เพราะผู้ให้สัมภาษณ์ไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลของตนได้โดยละเอียด เนื่องจากเป็นความลับทางธุรกิจ ข้อมูลที่ได้จะเป็นเพียงความคิดเห็นเสียเป็นส่วนใหญ่
2. ข้อมูลทุติยภูมिन้อย ทางราชการยังมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลรายละเอียดด้านเศรษฐศาสตร์น้อย โดยเฉพาะข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง
3. การวิเคราะห์โครงสร้างอุตสาหกรรมมืองมีอย่างไม่สามารถศึกษาลักษณะโครงสร้างตลาดภายในประเทศด้วยวิธีวัดการกระจุกตัวของอุตสาหกรรม เนื่องจากลักษณะอุตสาหกรรมที่เน้นการผลิตเพื่อส่งออกประมาณร้อยละ 95 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ไปสู่ลูกค้าในประเทศต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละบริษัท ทำให้การกำหนดขอบเขตตลาดเป็นไปได้ยาก ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงวิเคราะห์การกระจุกตัวของอุตสาหกรรม เพื่อศึกษาศักยภาพการแข่งขันของผู้ผลิตในอุตสาหกรรม ซึ่งจะสะท้อนถึงความยากง่ายในการเข้าสู่ตลาดของผู้ผลิตรายใหม่ได้